

Spolupráce podniků se středními školami, vyššími odbornými a vysokými školami

PhDr. Jana Vongreyová

Praha 2013

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1. Předmluva	4
2. Úvod	4
2.1. Předmět analýzy a cíle šetření.....	4
2.2. Metodologie	5
3. Spolupráce podniků se školami	6
3.1. Spolupráce podniků se středními a vyššími odbornými školami.....	6
3.2. Spolupráce podniků s vysokými školami.....	6
4. Spolupráce podniků se středními, vyššími odbornými a vysokými školami dle krajů ...	7
4.1. Spolupráce SŠ a VŠ s podniky při určování odborného obsahu výuky	7
4.2. Spolupráce SŠ a VŠ s podniky při zajišťování odborné praxe / výcviku pro žáky a studenty.....	8
4.3. Účast odborníků z podniku na SŠ a VŠ ve formě pravidelné výuky (externí učitelé či lektori) nebo jednorázových přednášek	9
4.4. Podíl pedagogů ze SŠ a VŠ na dalším odborném vzdělávání v podnicích.....	10
5. Spolupráce podniků se školami dle klasifikace ekonomických činností (NACE-CZ) ...	11
5.1. Spolupráce podniků se středními a vyššími odbornými školami dle odvětví....	11
5.2. Spolupráce podniků s vysokými školami dle odvětví.....	12
6. Závěrem	13

Výchozí údaje jsou ze šetření CVTS 4 Českého statistického úřadu.

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky.

Spolupráce podniků se středními školami, vyššími odbornými a vysokými školami

PhDr. Jana Vongreyová

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

Korektura: oddělení pro informační a publikační činnost

1. Předmluva

Šetření o vzdělávání zaměstnanců v podnicích (tedy o dalším odborném vzdělávání zaměstnanců – dále jen DOV) proběhlo na evropské úrovni již počtvrté (v roce 1994 pod označením CVTS 1, v roce 2000 jako CVTS 2, v roce 2006 jako CVTS 3 a v roce 2011 jako CVTS 4), přičemž Česká republika se zúčastnila posledních tří z nich. Předkládaná zpráva se týká posledního šetření CVTS 4, přičemž referenčním rokem je rok 2010.

Předmětem šetření Českého statistického úřadu, které mělo pro členské země EU opakovaně povinný charakter, byly ekonomické subjekty téměř všech odvětví ekonomiky s výjimkou odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství, veřejné správy a obrany, vzdělávání, zdravotní a sociální péče. Šetření obecně se orientovalo na dvě základní oblasti vzdělávání zaměstnanců, a to na kurzy a tzv. ostatní formy (jedná se o pět forem: vzdělávání na pracovišti, rotace zaměstnanců na pracovních místech vč. výměn zaměstnanců a studijních návštěv, účast na konferencích, seminářích, veletrzích a přednáškách, vzdělávací kroužky a kroužky kvality, samostudium). Dotazníkové šetření mělo rozsáhlý charakter a bylo rozděleno do několika kategorií sledujících strukturální údaje o podniku, aktivity podniku v DOV, vzdělávací politiku podniku atd. Kromě otázek společných pro všechny země provádějící toto šetření byla do dotazníku zahrnuta i tzv. národní otázka, sledující míru spolupráce podniků se školami. Tato část šetření je zároveň předmětem předkládané analýzy.

2. Úvod

Jedním z hlavních cílů strategického rámce pro evropskou spolupráci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy „Vzdělávání a odborná příprava 2020“ (ET 2020) je i podpora partnerství mezi podniky a vzdělávacími institucemi a také širší vzdělávací společenství se zástupci občanské společnosti a dalšími zainteresovanými stranami. Tato potřeba je nicméně vnímána ve vzdělávacích i zaměstnavatelských kruzích již léta. Je obecně přijímán fakt, že školy by se měly snažit provázat své vzdělávací aktivity se širším „životním prostředím“, tedy se zaměstnavatelskou sférou, s místní samosprávou, ale i s rodiči svých žáků. V opačném případě jim hrozí, že budou ve vyučovacím procesu aplikovat vlastní pohled a kritéria, které mohou být realitě velice vzdálené.

Partneři pro tuto spolupráci se nicméně liší v závislosti od typu školy. Zatímco pro mateřské školy, základní školy a gymnázia, jejichž žáci většinou pokračují v dalším studiu, jsou zásadními partnery rodiče, kulturní instituce, sportovní kluby atd., pro ty typy školy, jejichž absolventi jsou připravováni pro přímý vstup na trh práce, tedy střední odborné školy, vyšší odborné školy a vysoké školy, jsou nejdůležitějšími partnery zaměstnavatelé. Předkládaná zpráva se proto zaměřuje na specifický druh spolupráce různých typů podniků se středními, vyššími odbornými a vysokými školami. Nesmíme ale zapomínat na skutečnost, že šetření nám poskytuje informace „z druhé strany“, to znamená, kolik z dotázaných podniků má zkušenosti se spoluprací se středními a vysokými školami, nikoliv kolik škol s podniky spolupracuje. Tento fakt je důležité mít na zřeteli při interpretaci výsledků šetření, jelikož počet dotázaných podniků daleko převyšuje počet středních a vysokých škol v České republice.

2.1. Předmět analýzy a cíle šetření

Zpráva o spolupráci jednotlivých podniků se středními a vyššími odbornými školami a s vysokými školami zohledňuje členění typů podniků dle počtu zaměstnanců. Při tomto členění jsme použili obecně užívané kategorie pro dělení ekonomických subjektů dle velikosti: 0–9 zaměstnanců = mikropodnik, 10–49 zaměstnanců – malý podnik, 50–249 zaměstnanců = střední podnik, 250 zaměstnanců a více = velký podnik. Záměrem bylo

zmapovat aktuální situaci v míře využívání spolupráce jednotlivých typů podniků se školami. Pro tento účel byly školy rozděleny pouze do dvou podkategorií: střední a vyšší odborné školy a vysoké školy. Konkrétně se tato dílčí část šetření zaměřila na následující čtyři výzkumné otázky, které byly pokládány zvlášť pro spolupráci se středními a vyššími odbornými školami a zvlášť pro spolupráci s vysokými školami:

Využíval podnik v roce 2010 některé z následujících forem spolupráce s uvedenými typy škol?

- a) Spolupráce při určování obsahu odborného vzdělávání**
- b) Zajišťování odborné praxe / výcviku pro žáky a studenty**
- c) Účast odborníků z podniku na školách ve formě pravidelné výuky (externí učitelé či lektori) nebo jednorázových přednášek**
- d) Podíl na DOV podniku (zejména na kurzech, ve kterých vyučují pedagogové ze škol)**

Předkládaný text se věnuje problematice spolupráce podniků se školami z vícera úhlů: Nejdříve jsme se zaměřili na porovnání jednotlivých typů spolupráce se středními, vyššími odbornými a vysokými školami dle velikosti podniků, další kapitola je věnována porovnání jednotlivých typů spolupráce všech podniků se středními, vyššími odbornými a vysokými školami dle krajů a poslední kapitola se soustřeďuje na interpretaci výsledků šetření z pohledu klasifikace ekonomických činností (NACE-CZ).

2.2. Metodologie

Šetření bylo realizováno jako kvantitativní šetření. Základní technikou sběru dat byl dotazník. Výběrový soubor činil 10 000 zpravodajských jednotek. Přestože náročnost vyplnění dotazníku byla poměrně vysoká, bylo dosaženo relativně vysoké míry návratnosti – 81 %.

Jak můžeme vidět v tabulce č. 1, největší zastoupení v navrácených dotaznících měli malé podniky: 4287, což činí až 53 % ze všech aktivních respondentů. Naopak nejmenší zastoupení měla kategorie mikropodnik – 292, tedy jen 3,6 %.

Tabulka 1: Struktura výběrového souboru – podle velikosti podniku a krajů

Kraj	Mikro podnik	Malý podnik	Střední podnik	Velký podnik	Celkem
Hlavní město Praha	72	860	362	520	1814
Středočeský kraj	16	425	126	198	765
Jihočeský kraj	16	245	81	93	435
Plzeňský kraj	13	236	77	111	437
Karlovarský kraj	7	103	22	50	182
Ústecký kraj	14	241	91	121	467
Liberecký kraj	10	156	43	74	283
Královéhradecký kraj	16	212	51	99	378
Pardubický kraj	15	202	53	118	388
Kraj Vysočina	12	154	56	91	313
Jihomoravský kraj	33	544	143	243	963
Olomoucký kraj	19	241	58	102	420
Zlínský kraj	19	285	69	124	497
Moravskoslezský kraj	30	383	161	173	747
Celkem	292	4287	1393	2117	8089

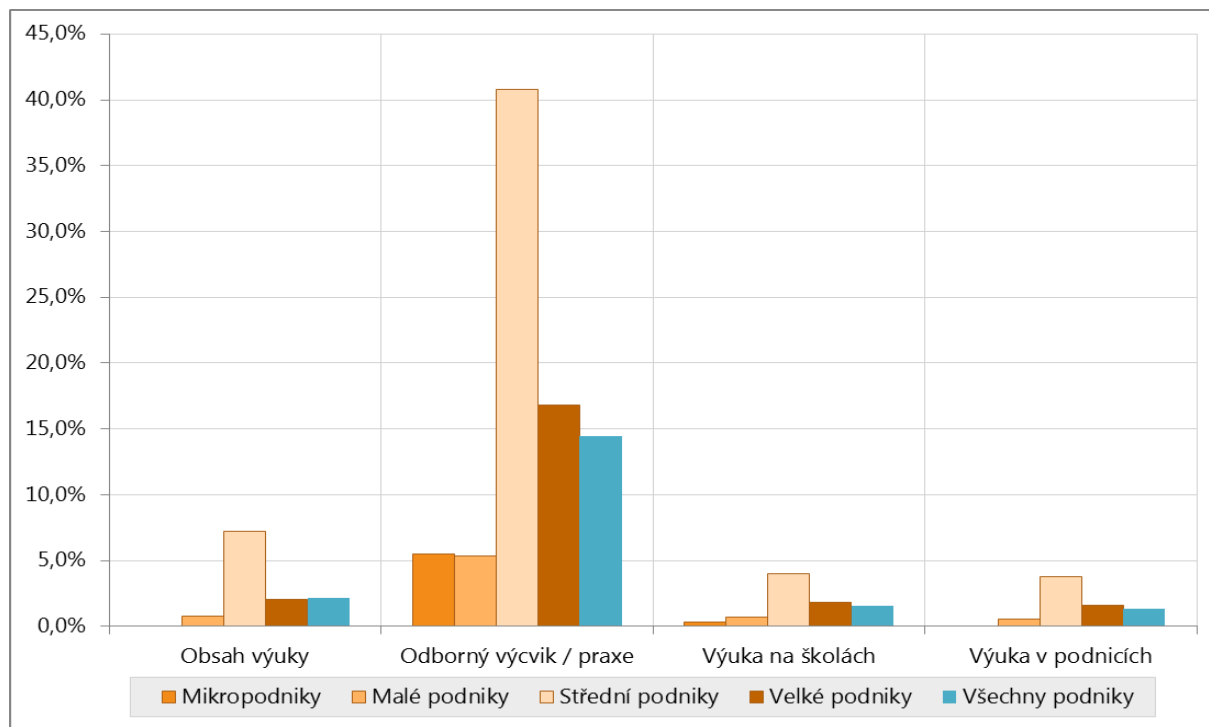
3. Spolupráce podniků se školami

Ze šetření vyplynulo, že podniky nejvíce využívají možnost spolupráce se středními a vyššími odbornými školami. Vzhledem k tomu, že počty středních a vyšších odborných škol nelze srovnávat s počty vysokých škol, nepoužili jsme v jednotlivých grafech stejný hodnotový rámec. Analýze spolupráce podniků se středními a vyššími odbornými školami a s vysokými školami se proto budeme věnovat samostatně v jednotlivých podkapitolách.

3.1. Spolupráce podniků se středními a vyššími odbornými školami

Spolupráci se středními a vyššími odbornými školami nejvíce využívají střední podniky, a to zejména v oblasti zajišťování odborné praxe / výcviku pro žáky a studenty. Na tuto otázku odpovědělo kladně až 40,8 % středních podniků oproti 14,5 % průměru všech podniků. Tuto formu spolupráce preferují i velké podniky, konkrétně 16,8 % ze všech dotázaných velkých podniků. Malé a mikropodniky zůstávají v tomto případě výrazně pozadu (5,3 % a 5,5 %). Ostatní formy spolupráce (spolupráce při určování obsahu odborného vzdělávání, účast odborníků z podniku na školách ve formě pravidelné výuky nebo jednorázových přednášek a podíl na DOV podniku) nejsou velmi využívány. Na otázku o spolupráci při určování obsahu odborného vzdělávání odpovědělo kladně jen 2,2 % ze všech podniků a spolupráce v oblasti účasti odborníků z podniku na školách, nebo naopak účasti pedagogů ze škol na vzdělávání v podnicích, je ještě více opomíjená, konkrétně jen 1,5 % a 1,4 % všech podniků má zkušenosti s těmito formami spolupráce. Opět ale ve všech otázkách vystávají jako nejaktivnější střední podniky, což je názorně vyobrazeno v grafu 1.

Graf 1: Spolupráce podniků se středními a vyššími odbornými školami

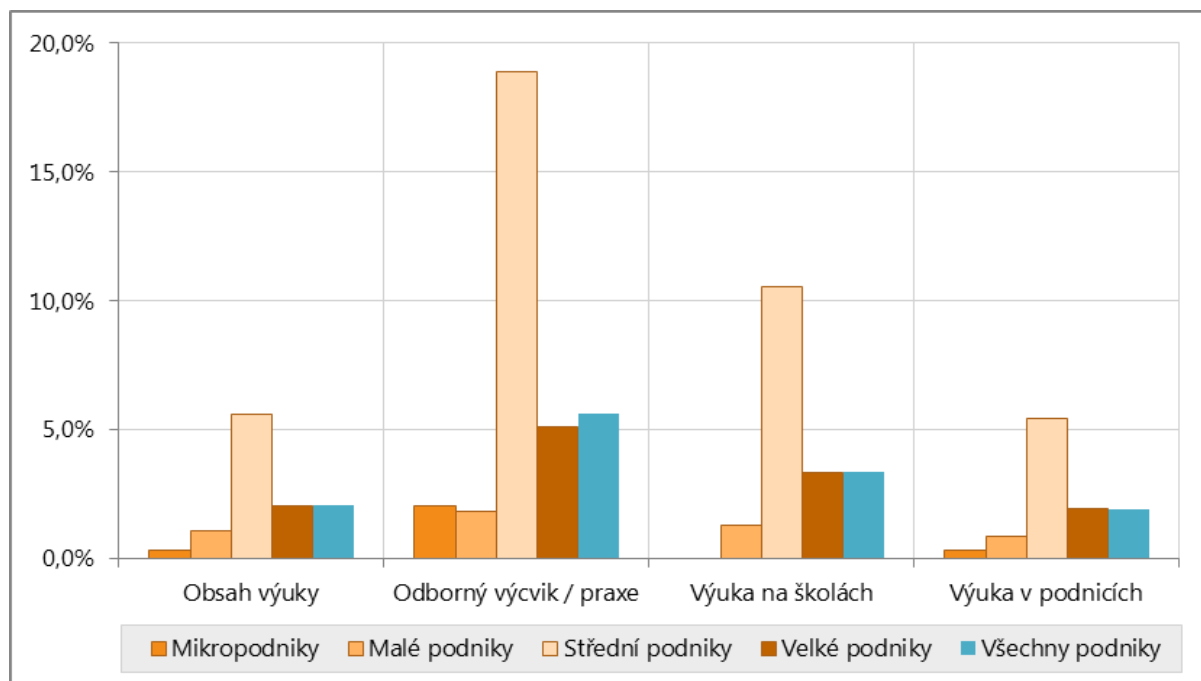

3.2. Spolupráce podniků s vysokými školami

Na spolupráci podniků s vysokými školami se opět nejvíce podílejí střední podniky. Podobně jako to bylo u spolupráce podniků se školami středními a vyššími odbornými, i u spolupráce s vysokými školami je nejčastější formou Zajišťování odborné praxe/výcviku pro žáky a studenty. Na grafu č. 2 si můžeme všimnout, že tento typ je nejvyužívanější všemi

typy podniků: u mikropodniků je to 2,1 %, u malých podniků 1,8 %, u středních podniků 18,9 % a u velkých podniků 5,1 % z dotázaných podniků dané kategorie. Oproti středním a vyšším odborným školám, vysoké školy častěji využívají Účast odborníků z podniku na školách ve formě pravidelné výuky (externí učitelé či lektori) nebo jednorázových přednášek. Malé podniky se takto angažují ve výuce v 1,3 %, střední podniky v 10,6 % a velké podniky v 3,3 %. Jedinou výjimkou jsou v tomto případě mikropodniky, přičemž na tuto otázku neodpověděl kladně ani jeden z dotázaných mikropodniků. Další typy spolupráce, a tedy Spolupráce při určování obsahu odborného vzdělávání a Podíl na DOV podniku (zejména na kurzech, ve kterých vyučují pedagogové ze škol), jsou méně často využívány. Opět jako neaktivnější kategorie vystávají střední podniky, a to 5,6 % u určování obsahu vzdělávání a 5,2 % u účasti vysokoškolských pedagogů na vzdělávání zaměstnanců podniku. Tyto typy spolupráce nejméně využívají mikropodniky: 0,3 % u obou typů spolupráce. Opět zde upozorníme, že v grafu č. 2 nebyl použit stejný hodnotový rámec jako v grafu č. 1.

Graf 2: Spolupráce podniků s vysokými školami

4. Spolupráce podniků se středními, vyššími odbornými a vysokými školami dle krajů

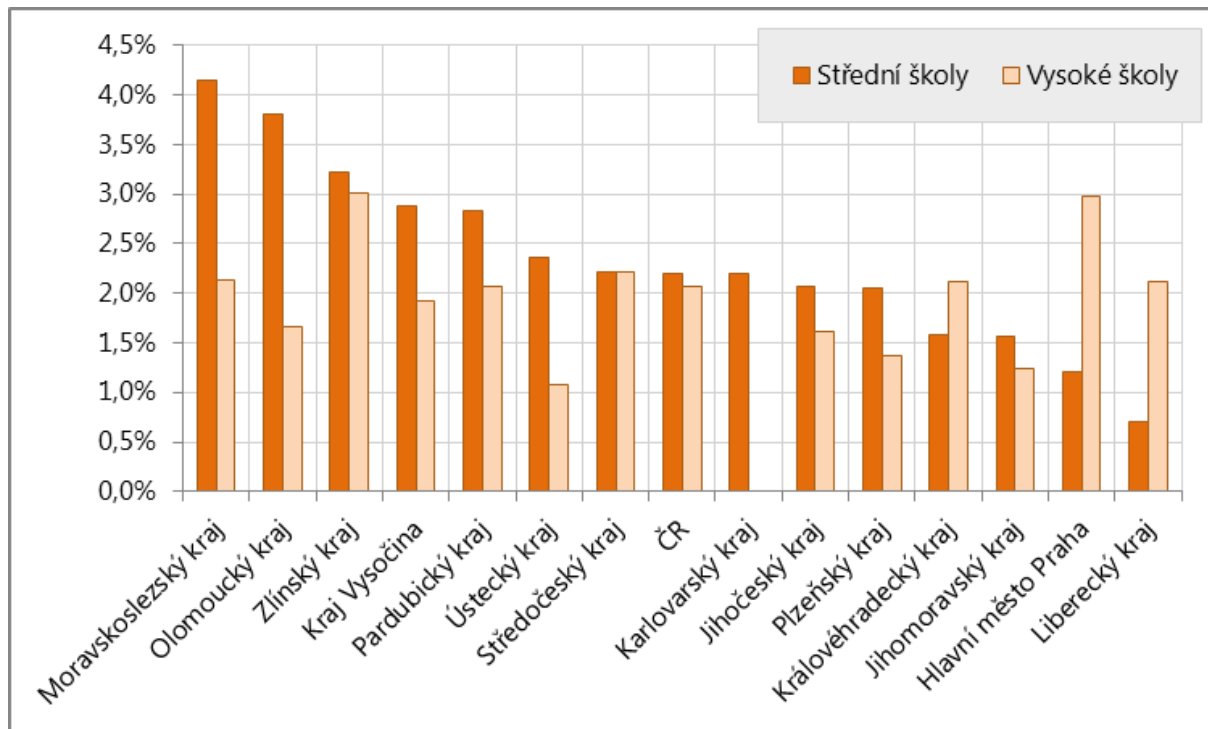
V následující kapitole se zaměříme na porovnání jednotlivých typů spolupráce všech podniků se středními, vyššími odbornými a vysokými školami dle krajů. Rozebereme si tak každý způsob spolupráce zvlášť, s tím, že zřetel není kladen na velikost podniků, nýbrž na typ školy. Vzhledem k tomu, že dané čtyři druhy spolupráce nejsou stejně využívány, jak jsme si objasnili výše, ani v následujících grafech není použita stejná maximální hodnota. Dále však upozorňujeme na to, že zobrazované hodnoty v následujících grafech jsou řazeny sestupně dle středních a vyšších odborných škol, nikoliv podle krajů.

4.1. Spolupráce SŠ a VŠ s podniky při určování odborného obsahu výuky

Výsledky šetření ukazují, že střední, vyšší odborné a vysoké školy využívají podniky pro určování odborného obsahu výuky relativně málo a zcela nerovnoměrně dle krajů. Průměrná hodnota spolupráce podniků se středními a vyššími odbornými školami ze všech krajů je 2,2 %. Nejvíce takto spolupracují podniky se středními a vyššími odbornými školami

v Moravskoslezském kraji – 4,1 % z dotázaných podniků, naopak nejméně v kraji Libereckém – 0,7 %. Nicméně, v Libereckém kraji se podniky mnohem více zapojují do určování odborného obsahu výuky vysokých škol – 2,1%. Stejně je to i u kraje Pardubického a Královéhradeckého a je to zároveň i průměr celé České republiky. Nejvíce však podniky takto spolupracují s vysokými školami ve Zlínském kraji a v Hlavním městě Praha – 3 %. Praha zároveň s krajem Královéhradeckým a Libereckým mají zvláštní postavení v tom, že se do určování odborného obsahu výuky v těchto krajích zapojují více vysoké školy než školy střední a vyšší odborné.

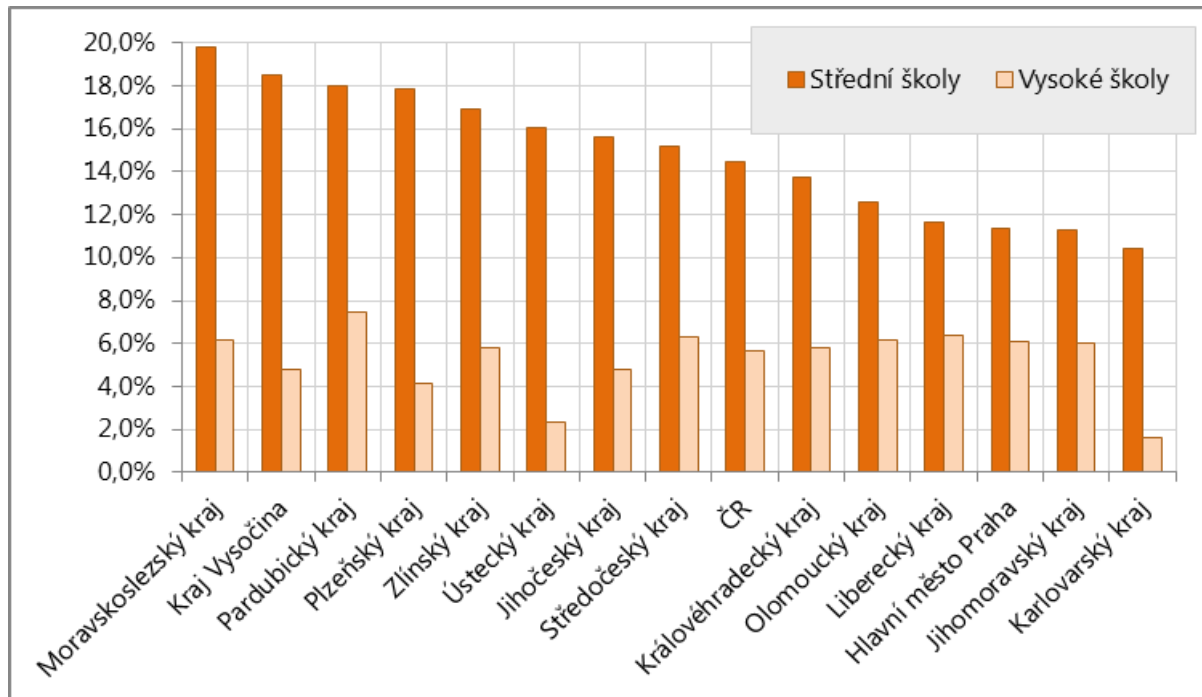
Graf č. 3: Určování odborného výcviku obsahu výuky na SŠ a VŠ

4.2. Spolupráce SŠ a VŠ s podniky při zajišťování odborné praxe / výcviku pro žáky a studenty

Jak už jsme nastínili v předchozí kapitole, zajišťování odborné praxe / výcviku je nejvyužívanější formou spolupráce podniků se středními, vyššími odbornými i vysokými školami. Vzhledem k počtu středních, vyšších odborných a vysokých škol je zcela pochopitelné, že podniky více spolupracují se středními a vyššími odbornými školami než s vysokými školami. Oproti první otázce (spolupráce při určování odborného obsahu výuky), kde ve třech krajích převládala spolupráce s vysokými školami, však u této formy spolupráce ve všech krajích převládá spolupráce se školami středními a vyššími odbornými. Nejvíce se středními a vyššími odbornými školami spolupracují podniky v Moravskoslezském kraji, nejméně pak v kraji Karlovarském. S vysokými školami nejvíce spolupracují podniky v Libereckém kraji a nejméně v Karlovarském kraji, na jehož území působí pouze jedna soukromá vysoká škola a několik poboček vysokých škol z jiných krajů. Průměr všech podniků v celé České republice spolupracujících se středními a vyššími odbornými školami je 14,5 % a s vysokými školami 5,6 % ze všech dotázaných podniků.

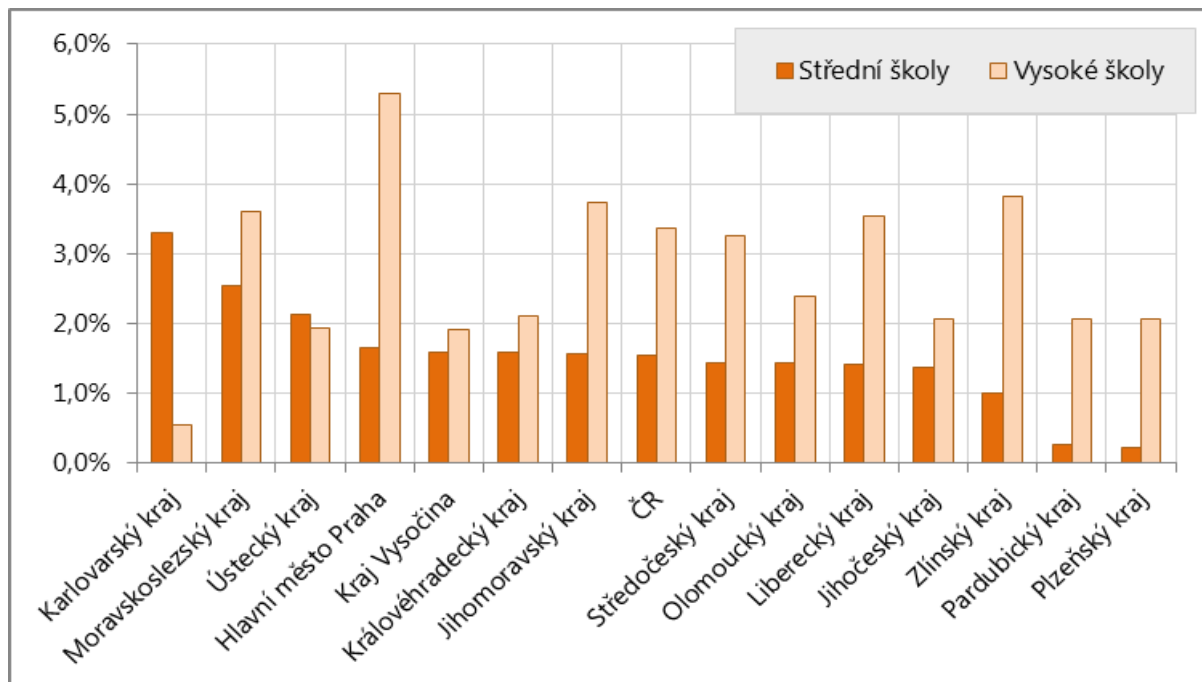
Graf č. 4: Zajišťování odborného výcviku / praxe pro žáky a studenty SŠ a VŠ

4.3. Účast odborníků z podniku na SŠ a VŠ ve formě pravidelné výuky (externí učitelé či lektori) nebo jednorázových přednášek

Velice zajímavé výsledky přineslo šetření u otázky účasti odborníků z podniku ve výuce. Ve většině krajů takto podniky spolupracují více s vysokými školami nežli se středními a vyššími odbornými školami.

Graf č. 5: Účast odborníků z podniku na pravidelné výuce ve SŠ a VŠ

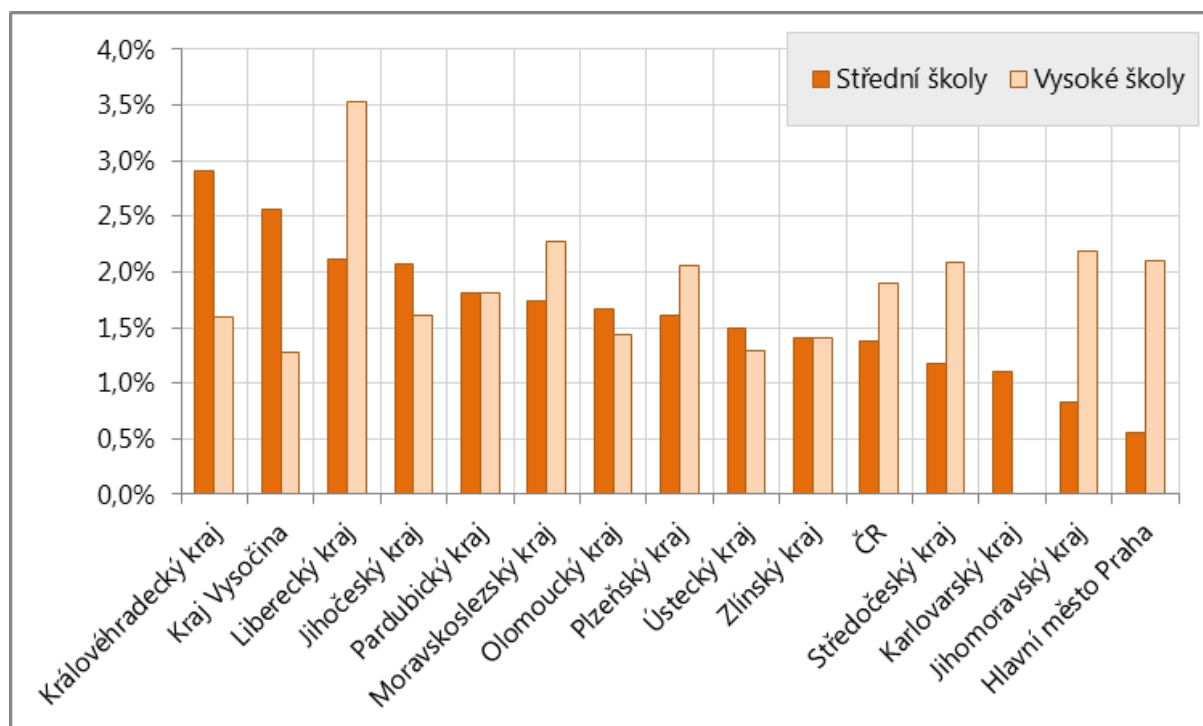
Nejmarkantnější rozdíl vykazuje hlavní město Praha, kde tuto formu spolupráce s vysokými školami využívá 5,3 % podniků, kdežto se středními a vyššími odbornými školami jen 1,7 % podniků. Naopak na opačném konci spektra se opět ocitá Karlovarský kraj, kde

s vysokými školami takto spolupracuje jen 0,5 % a se středními a vyššími odbornými školami 3,3 %. Karlovarský a Ústecký kraj jsou zároveň jedinými ze všech krajů, kde převládá tato forma spolupráce se středními a vyššími odbornými školami. U Ústeckého kraje je přitom tento rozdíl minimální: 2,1 % z dotázaných podniků vysílá své zaměstnance na výuku na střední a vyšší odborné školy a 1,9 % na vysoké školy. Se středními a vyššími odbornými školami spolupracují nejméně podniky v Pardubickém (0,3%) a Plzeňském kraji (0,2 %). Odborníci se na výuce na vysokých školách podílejí nejvíce kromě Prahy i ve Zlínském (3,8 %), Jihomoravském (3,7 %), Moravskoslezském (3,6 %) a Libereckém kraji (3,5 %).

4.4. Podíl pedagogů ze SŠ a VŠ na dalším odborném vzdělávání v podnicích

Již v předchozích kapitolách jsme načrtli, že účast pedagogů na DOV podniků není velmi využívána. Připomeňme si, že jen 1,4 % všech podniků z České republiky takto využívá znalosti pedagogů ze středních a vyšších odborných škol. U vysokoškolských pedagogů je podíl na zkvalitňování odborného vzdělávání zaměstnanců o něco vyšší, konkrétně 5,2 % všech podniků. Mohlo by se tedy zdát, že spolupráce s vysokými školami bude v případě této formy spolupráce převažovat nad spoluprací se školami středními a vyššími odbornými. Jak nám ale názorně ukazuje graf č. 6, není tomu tak u všech krajů. Opět nám tady vyvstává do popředí Karlovarský kraj, kde ani jeden z dotázaných podniků nevyužívá služeb vysokoškolských pedagogů pro další vzdělávání svých zaměstnanců, což je dáno již zmíněným nízkým počtem vysokých škol působících v tomto kraji. Zároveň však spolupráce se středními a vyššími odbornými školami převládá i u kraje Královéhradeckého (2,9 %), Kraje Vysočina (2,6 %), Jihočeského kraje (2,1 %), Olomouckého (1,7 %) a Ústeckého kraje (1,5 %). U Pardubického a Zlínského kraje jsou dokonce výsledky šetření pro spolupráci se středními, vyššími odbornými i vysokými školami shodné (1,8 % a 1,4 %).

Graf č. 6: Podíl pedagogů ze SŠ a VŠ na DOV podniků

5. Spolupráce podniků se školami dle klasifikace ekonomických činností (NACE-CZ)

Následující část zprávy se zaměřuje na výsledky šetření dle klasifikace ekonomických činností zvláště pro střední a vyšší odborné školy a zvláště pro spolupráci podniků se školami vysokými. Pro možnost lepšího rozlišení jsme především v sekci C – Zpracovatelský průmysl použili podrobnější rozčlenění podle podsekcí. Takovéto rozčlenění je pro nás přijatelnější i z důvodu bližší souvislosti se členěním dle skupin oborů. Zároveň bychom rádi upozornili na fakt, že následující tabulky (tabulka č. 2 a 3) jsou seřazeny vzestupně dle průměrné hodnoty pořadí ve všech typech spolupráce všech podniků v daném odvětví. To tedy znamená, že podniky odvětví nacházejících se na prvních příčkách tabulky spolupracují se školami nejvíc. Průměr všech typů spolupráce se nachází v posledním sloupci tabulky č. 2 a 3.

5.1. Spolupráce podniků se středními a vyššími odbornými školami dle odvětví

Ze šetření vyplynulo, že v průměru nejvíc se středními a vyššími odbornými školami spolupracují podniky v podsekcích C 26 – Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, C 24–25 – Výroba kovů, hutnictví, slévárenství, strojních konstrukcí, C 29–30 – Výroba motorových vozidel a ostatních dopravních prostředků a C 27–28, 33 – Výroba elektrických zařízení, výroba strojů, opravy a instalace. Podniky realizující tyto ekonomické činnosti spolupracují se středními a vyššími odbornými školami na poskytování odborného výcviku / praxe nejvíc ze všech odvětví – až 30,7 %. Tento typ spolupráce však hodně využívají i podniky z podsekcí C 29–30 (Výroba motorových vozidel), ty se v této formě spolupráce umístily na druhém místě – 30,1 % podniků.

Na středních příčkách se co do spolupráce se středními a vyššími odbornými školami umístily podniky z ekonomických kategorií S – Ostatní činnosti, kam spadají Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost a Poskytování ostatních osobních služeb, jako třeba kadeřnické a kosmetické činnosti, pohřební a související činnosti atd. Zaměstnanci podniků z této sekce se však překvapivě nejvíce podílejí na výuce na školách – až 8 % těchto podniků poskytuje školám tuto formu spolupráce. Zajímavý je i fakt, že podniky ze sekce I – Ubytování, stravování a pohostinství se umístily v průměru až na 14. místě oproti např. podnikům ze sekce M – Profesionální, vědecké a technické činnosti (8. místo), u kterých předpoklad spolupráce se středními a vyššími odbornými školami nebyl až tak velký. Nicméně, je potřeba zdůraznit, že podniky této kategorie se středními a vyššími odbornými školami spolupracují především, pokud jde o poskytování služeb a vědomostí svých zaměstnanců pro výuku na školách. Je také potřeba upozornit na fakt, že toto poměrně slabé umístění podniků ze sekce I – Ubytování, stravování a pohostinství nevypovídá mnoho o reálné situaci v oblasti poskytování odborného výcviku / praxe školám. Podíl odborného výcviku v reálném prostředí se ve skupině studijních oborů Gastronomie, hotelnictví a turismus dlouhodobě pohybuje na vysokých příčkách. Školy s výukou těchto oborů obvykle spolupracují s omezeným počtem podniků, které pak mají zajištěno nepřetržité obsazení pracovišť učni, i když ti mají střídavou týdenní výuku.

Naopak nejméně se středními a vyššími odbornými školami spolupracují podniky ekonomických činností: L – Činnosti v oblasti nemovitostí, G 46 – Velkoobchod, kromě motorových vozidel a C 13–15 – Výroba textilií, oděvů a usní. Textilní a oděvní průmysl prochází dlouhodobě složitým obdobím, přičemž tato situace se odráží i ve vzdělávání dlouhodobě nízkým počtem žáků a absolventů. Je proto pochopitelné, že podíl spolupracujících podniků této ekonomické činnosti se i v předkládaných výsledcích šetření ocitá na poslední příčce.

Podrobný přehled o dosažených hodnotách a pořadí jednotlivých ekonomických činností je zobrazen v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Spolupráce podniků se středními a vyššími odbornými školami dle ekonomických činností

NACE	Název	Obsah výuky	Pořadí	Odbor. výcvik / praxe	Pořadí	Výuka na školách	Pořadí	Výuka v podnicích	Pořadí	Průměr dle pořadí
C 26	Výroba počítačů, elektron. a optických přístrojů a zař.	10,5%	1	18,4%	7	5,3%	2	6,6%	1	2,8
C 24-25	Výroba kovů, hutnictví, slévárenskí, strojních konstrukcí	4,9%	3	22,8%	3	2,6%	4	3,9%	3	3,3
C 29-30	Výroba motor. vozidel a ost. dopravních prostředků	5,7%	2	30,1%	2	2,1%	7	5,4%	2	3,3
C 27-28,33	Výroba elektr. zař., výroba strojů, opravy a instalace	3,9%	5	30,7%	1	2,0%	8	3,0%	4	4,5
D	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	2,4%	10	22,4%	4	2,4%	5	1,6%	7	6,5
C 19-23	Výroba koksu a ropných prod., chem. látek, léků, pryže	4,5%	4	21,4%	5	2,0%	9	1,4%	9	6,8
F	Stavebnictví	0,8%	17	16,9%	9	1,9%	10	2,3%	5	10,3
M	Profesní, vědecké a technické činnosti	2,3%	11	11,6%	15	2,3%	6	0,9%	12	11,0
R	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	0,0%	23	11,9%	14	5,0%	3	2,0%	6	11,5
	Průměr	2,2%	12	14,5%	10	1,5%	14	1,4%	10	11,5
H	Doprava a skladování	2,7%	8	10,2%	18	1,9%	11	1,0%	11	12,0
G 45	Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	2,8%	7	18,5%	6	0,6%	23	0,9%	14	12,5
S	Ostatní činnosti	0,0%	23	17,3%	8	8,0%	1	0,0%	22	13,5
I	Ubytování, stravování a pohostinství	2,4%	9	13,2%	11	1,0%	19	0,4%	18	14,3
C 10-12	Výroba potravinářských výrobků, nápojů a tab. výrobků	1,1%	15	9,5%	19	1,6%	13	0,9%	13	15,0
C 17-18	Výroba papíru a výrobků z papíru, tisk a rozmn. nosičů	1,4%	14	12,2%	13	1,0%	18	0,7%	15	15,0
J	Informační a komunikační činnosti	1,1%	16	8,4%	21	1,6%	12	0,5%	17	16,5
C 16,31-32	Zpracování dřeva, výroba nábytku, ostatní	0,7%	22	11,1%	16	0,5%	24	1,5%	8	17,5
B	Těžba a dobývání	3,3%	6	8,3%	22	0,8%	21	0,0%	22	17,8
G 47	Maloobchod, kromě motorových vozidel	0,8%	19	10,9%	17	1,0%	20	0,6%	16	18,0
E	Zásobování vodou; činnosti s odpadními vodami	2,0%	13	9,3%	20	0,4%	25	0,4%	19	19,3
K	Peněžnictví a pojišťovnictví	0,0%	23	8,2%	23	1,4%	15	0,0%	22	20,8
N	Administrativní a podpůrné činnosti	0,8%	18	4,2%	27	1,1%	17	0,0%	22	21,0
REST	Neuveдено	0,0%	23	12,5%	12	0,0%	27	0,0%	22	21,0
L	Činnosti v oblasti nemovitostí	0,0%	23	7,6%	24	1,3%	16	0,0%	22	21,3
G 46	Velkoobchod, kromě motorových vozidel	0,7%	21	6,2%	25	0,7%	22	0,2%	21	22,3
C 13-15	Výroba textilií, oděvů a usní	0,8%	20	6,1%	26	0,3%	26	0,3%	20	23,0

5.2. Spolupráce podniků s vysokými školami dle odvětví

Výsledky šetření ukazují, že s vysokými školami nejvíce spolupracují podniky ze sekce M – Profesní, vědecké a technické činnosti. Co se týká spolupráce odborníků z podniku na obsahu výuky a také přímo výuky na školách, jsou podniky z této oblasti na první příčce. U poskytování odborného výcviku / praxe a účasti pedagogů ze škol na dalším odborném vzdělávání v podnicích jsou na příčce druhé, hned po podnicích z podsektory C 26 – Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení. Mezi prvními se také umístily podniky následujících ekonomických činností: podsektory C 29–30 – Výroba motorových vozidel a ostatních dopravních prostředků a sekce K – peněžnictví a pojišťovnictví.

Podniky sekce S – Ostatní činnosti se v průměru ocitly na 5. místě, nicméně co do poskytování odborného výcviku / praxe vysokoškolákům se toto odvětví, které v sobě zahrnuje činnosti různého charakteru (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost a Poskytování ostatních osobních služeb), nachází již na místě 3. Sekce J – Informační a komunikační činnosti se naopak v poskytování odborného výcviku / praxe ocitá až na místě 10. (8,4 % podniků), i když v průměru všech typů spolupráce je toto odvětví na 6. místě.

Na opačném konci spektra se tak opět ocitá podsektory C 13–15 Výroba textilií, oděvů a usní z výše zmíněných důvodů. Dále je to podsektory C 17–18 Výroba papíru a výrobků z papíru, tisk a rozmnožování nosičů a sekce I – Ubytování, stravování a pohostinství, které více spolupracují se školami středními a vyššími odbornými.

Podrobný přehled o dosažených hodnotách a pořadí jednotlivých ekonomických činností je zobrazen v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Spolupráce podniků s vysokými školami dle ekonomických činností

NACE	Název	Obsah výuky	Pořadí	Odbor. výcvik / praxe	Pořadí	Výuka na školách	Pořadí	Výuka v podnicích	Pořadí	Průměr dle pořadí
M	Profesní, vědecké a technické činnosti	7,0%	1	13,0%	2	14,0%	1	5,6%	2	1,5
C 26	Výroba počítačů, elektron. a optických přístrojů a zař.	5,3%	2	14,5%	1	7,9%	3	7,9%	1	1,8
C 29-30	Výroba motor. vozidel a ost. dopravních prostředků	3,6%	5	9,8%	5	6,0%	6	4,2%	3	4,8
K	Peněžnictví a pojišťovnictví	3,1%	7	5,8%	12	6,9%	4	2,7%	6	7,3
S	Ostatní činnosti	1,3%	17	12,0%	3	8,0%	2	2,7%	7	7,3
J	Informační a komunikační činnosti	4,1%	3	8,4%	10	6,5%	5	2,2%	12	7,5
B	Těžba a dobývání	3,3%	6	9,2%	9	4,2%	9	2,5%	10	8,5
F	Stavebnictví	3,0%	8	6,6%	11	3,6%	11	3,4%	4	8,5
R	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	4,0%	4	11,9%	4	4,0%	10	2,0%	16	8,5
C 19-23	Výroba koku a ropných prod., chem. látek, léků, pryže	2,9%	9	9,6%	6	4,3%	8	2,2%	13	9,0
C 27-28,33	Výroba elektr. zař., výroba strojů, opravy a instalace	2,4%	10	9,2%	8	4,6%	7	1,8%	18	10,8
C 24-25	Výroba kovů, hutnictví, slévárnictví, strojních konstrukcí	2,4%	11	5,4%	14	3,2%	13	2,6%	8	11,5
E	Zásobování vodou; činnosti s odpadními vodami	1,6%	15	4,5%	15	2,8%	14	3,3%	5	12,3
D	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	1,6%	16	9,6%	7	2,4%	18	2,4%	11	13,0
	Průměr	2,1%	12	5,6%	13	3,4%	12	1,9%	17	13,5
C 10-12	Výroba potravinářských výrobků, nápojů a tab. výrobků	2,0%	13	3,1%	19	2,2%	19	2,0%	14	16,3
L	Činnosti v oblasti nemovitostí	1,3%	18	2,5%	24	2,5%	16	2,5%	9	16,8
G 45	Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	2,0%	14	2,0%	26	2,6%	15	2,0%	15	17,5
G 46	Velkoobchod, kromě motorových vozidel	1,0%	20	2,7%	22	2,5%	17	1,0%	19	19,5
C 16,31-32	Zpracování dřeva, výroba nábytku, ostatní	1,0%	21	2,9%	20	1,9%	20	1,0%	20	20,3
H	Doprava a skladování	1,2%	19	3,9%	17	1,9%	22	0,4%	23	20,3
G 47	Maloobchod, kromě motorových vozidel	1,0%	22	3,8%	18	1,7%	23	1,0%	21	21,0
N	Administrativní a podpůrné činnosti	0,8%	23	4,2%	16	1,9%	21	0,4%	24	21,0
C 13-15	Výroba textilií, oděvů a usní	0,8%	24	2,5%	23	0,3%	26	0,8%	22	23,8
C 17-18	Výroba papíru a výrobků z papíru, tisk a rozmn. nosičů	0,3%	26	2,8%	21	0,3%	25	0,3%	25	24,3
I	Ubytování, stravování a pohostinství	0,4%	25	2,2%	25	1,0%	24	0,2%	26	25,0
REST	Neuveдено	0,0%	27	0,0%	27	0,0%	27	0,0%	27	27,0

6. Závěrem

Šetření Českého statistického úřadu o vzdělávání zaměstnanců v podnicích, jehož součástí byla i národní otázka zaměřená na spolupráci podniků se středními, vyššími odbornými a vysokými školami, přineslo zajímavé, i když ne velmi příznivé výsledky. Předkládaná zpráva se zaměřuje jak na zpracování výsledků z hlediska velikosti podniků, tak i z hlediska porovnání jednotlivých typů spolupráce se středními, vyššími odbornými a vysokými školami dle krajů a dle ekonomických činností.

Ze šetření vyplývá, že **nejvyužívanějším typem spolupráce podniků se školami je zajišťování odborné praxe / výcviku** pro žáky a studenty. Výsledky zároveň ukazují, že s tímto typem spolupráce se nejčastěji setkáváme u středních a velkých podniků. Tyto výsledky nejsou nijak překvapivé z důvodu, že i školy mají tendenci spíše kontaktovat podniky větší, pokud takové ve svém okolí mají. Takovéto podniky potom mají větší kapacitu na to, aby poskytly odbornou praxi či výcvik většímu množství studentů. Pro spolupráci zároveň mají i potřebnou personální základnu, což může být zejména u mikropodniků velký problém. Nicméně zatímco v případě středních podniků může být výmluvným faktorem pro poměrně nízké procento spolupracujících podniků se školami skutečnost, že středních podniků působí v České republice mnohem více, než je počet středních, vyšších odborných a vysokých škol, u velkých podniků tento pohled aplikovat nemůžeme. Dle organizační struktury národního hospodářství působilo v roce 2010 na území České republiky 2 163 velkých podniků (šetření se jich aktivně zúčastnilo 2 117), což se mnohem více přibližuje počtu středních, vyšších odborných a vysokých škol, tudíž výsledky šetření pro tuto kategorii

podniků nejsou lichotivé. Šetření mimo jiné ukázalo, že nejvíce podniky poskytují možnost odborné praxe / výcviku středním a vyšším odborným školám, které co do využívání této formy spolupráce převažují nad vysokými školami ve všech krajích. V průměru České republiky 14,5 % podniků poskytuje středním a vyšším odborným školám možnost realizovat odborný výcvik / praxi, zatímco pro vysoké školy odbornou praxi zajišťuje jen 5,6 % ze všech dotázaných podniků.

V případě **spolupráce při určování obsahu odborného vzdělávání** už výsledky natolik pozitivní nejsou. V průměru takto se středními a vyššími odbornými školami spolupracuje jen 2,2 % a s vysokými školami 2,1 % všech podniků. Nicméně opět zde vyvstávají do popředí podniky střední (7,3 %). Výsledky šetření však zároveň ukazují, že střední, vyšší odborné a vysoké školy využívají podniky při určování obsahu výuky zcela nerovnoměrně dle krajů, nicméně v průměru země se výsledky pro střední, vyšší odborné a vysoké školy téměř úplně vyrovnávají (SŠ 2,2 %, VŠ 2,1 %). Spolupráce s vysokými školami převládá v Královéhradeckém, Libereckém kraji a v Hlavním městě Praha, kde jsou pro tento typ spolupráce větší předpoklady než v jiných krajích.

Co se týká posledních dvou typů spolupráce, tedy **účasti odborníků z podniku na pravidelné výuce a naopak účasti pedagogů na dalším odborném vzdělávání v podnicích**, výsledky výzkumu ukazují, že jsou využívány velice málo. Opět jako nejaktivnější vystupují podniky střední, speciálně v rámci výuky jejich odborníků na vysokých školách (až 10,6 %). U obou typů spolupráce zároveň převládají vysoké školy nad středními a vyššími odbornými. U výuky na školách je to 3,4 % (VŠ) oproti 1,5 % (SŠ) v republikovém průměru a u výuky v podnicích se poměr více vyrovnává: 1,9 % (VŠ) oproti 1,4 % (SŠ).

Další část zjišťování byla věnována **porovnání jednotlivých typů spolupráce** podniků se středními, vyššími odbornými a vysokými školami dle jejich ekonomických činností (NACE-CZ). Ze získaných údajů je zřejmé, že **nejvíce spolupracují** se středními a vyššími odbornými školami podniky z podsekcí C 26 – Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, C 24–25 – Výroba kovů, hutnictví, slévárství, strojních konstrukcí, C 29–30 – Výroba motorových vozidel a ostatních dopravních prostředků a C 27–28, 33 – Výroba elektrických zařízení, výroba strojů, opravy a instalace. Naopak **nejméně využívají** možnost spolupráce se středními a vyššími odbornými školami podniky ze sekcí L – Činnosti v oblasti nemovitostí, G 46 – Velkoobchod, kromě motorových vozidel a C 13–15 – Výroba textilií, oděvů a usní, přičemž Textilní, oděvní a kožedělný průmysl čelí velkému propadu co do počtu zaměstnaných osob i žáků na školách s výukou těchto oborů, tudíž výsledky šetření ČSÚ nejsou v tomto případě překvapivé.

V oblasti **spolupráce s vysokými školami se nejvíce angažují** podniky z ekonomické činnosti M – Profesní, vědecké a technické činnosti a také z podsekcí C 26 – Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, C 29–30 – Výroba motorových vozidel a ostatních dopravních prostředků. Mezi aktivními se však objevily i podniky ze sekcí K – Peněžnictví a pojišťovnictví a S, která pod názvem Ostatní činnosti sdružuje činnosti jako opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost a poskytování ostatních osobních služeb. **Nejméně pak s vysokými školami spolupracují** podniky z podsekcí C 13–15 Výroba textilií, oděvů a usní z výše zmíněných důvodů a C 17–18 Výroba papíru a výrobků z papíru, tisk a rozmnožování nosičů a sekce I – Ubytování, stravování a pohostinství, přičemž podniky tohoto zaměření více spolupracují se školami středními a vyššími odbornými.

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělávání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profí test nebo prezentace pracovních činností. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro ty, kteří mají studijní problémy.

KAM NA ŠKOLU obory, školy a profese

[Výběr podle oboru](#)
[Výběr podle školy](#)
[Výběr podle povolání](#)
[Výběr podle videa](#)
[Výběr podle obrázků](#)
[Profitest](#)

ABSOLVENTI ŠKOL A TRH PRÁCE

[Vzdělávání a volba oboru](#)
[Uplatnění vzdělání](#)
[Požadavky zaměstnavatelů](#)
[Nezaměstnanost](#)
[Zaměstnanost](#)
[Publikace](#)

BEZ BARIÉR až na trh práce

[Volba školy pro žáky se ZP](#)
[Absolventi se ZP a trh práce](#)
[Předčasné odchody ze vzdělávání](#)
[Statistické přehledy](#)

JAK NA TO rady a doporučení

[Jsem na základce](#)
[Jsem na střední](#)
[Jsem už dospělý](#)
[Jsem poradce](#)

Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným-kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce, **managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.

NEJVÝRAZNĚJŠÍ NOVINKY:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů (ŠVP)**,
- **nové videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to – rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní ústav pro vzdělávání v rámci projektu MŠMT **Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II – KP)**, který je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.